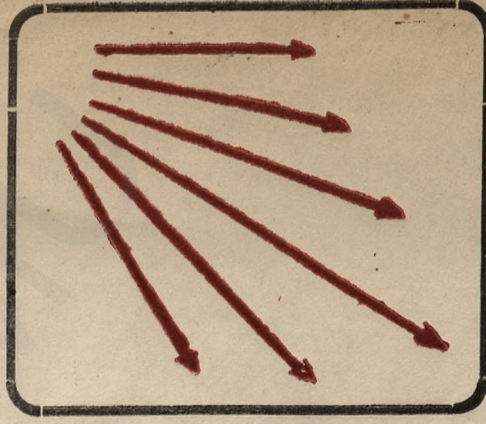

SİNOB HALKEVNİN AYLIK DERGİSİ

DİRANAZ

İÇİNDEKİLER

Küçük şeyler	İbrahim Ertuğrul
Karadeniz sahilinde Gerze	M. T. T.
İnkılâb karşısında gençliğin ödevi	Dilâver Can
Ormanların medeniyete hizmetleri	M. Gürer
Edebiyatımızda Rönesans	A. Ersoy
Ulusal dilekler, Yersel duygular	F. Dikmen
Zeytinlik... ..	Ş. Sami Kubilây
Yurddan sesler (koşma)	F. Dikmen
Karadeniz	Şeref Kayaboğazı
Kısa Haberler	***

SAYI — 6

30 Haziran 1936

İmtiyaz sahibi: Sinob Halkevi İdare heyeti

Neşriyat Direktörü: Ali Par.

Basıldığı yer: Sinob İl basımevi.

DİRANA Z

Ayda bir dafa çıkarılır, Sinob Halkevi kültür dergisidir.

Dergimize gönderilen yazılar geri çevrilmez.

Atatürk Diyor ki: (6)

Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir.

Aylık konuşma :

Küçük Şeyler

İbrahim Ertuğrul

Günlük, yorucu ve yıpratıcı işlerimiz arasında da, dünyada olup bitenleri öğrenmek için ayırdığımız zamanın haylica önemli olduğunu kabul etmek gerektir. Yalnız tecessüle değil, birçoklarımız tarafından sistemli bir ilgi ile takip edilen bu (dünyada olup bitenleri bilme işi) basının da temel konusunu teşkil etmektedir. Ve az farklarla, bütün günlük ve haftalık gazete sayfalarının hatırı sayılır biri kısmı buna ayrılmaktadır. Bir gazetenin siyasal ve ekonomik sütunlarında dolaşan gözlerinin çok az olmasına karşı, dünyada olup bitenleri öğrenmek isteyen gözler daha çoktur. Cins ve meslek farkı gözetilmeksizin, hemen çoğumuzda bu ilgi vardır.

(Normandi) nin 73 bin tonluk teknesinin saatte otuz şu kadar mil süratle Amerikaya yollanışını her halde Normandinin Amerikaya varmasından önce duymuşuzdur.. Hebeş kralı daha Londraya varmadan, oturacağı köşkün mütevazı planı dünya genelovunda (Efkârı umumiye) yer almıştı..

Burada dikkate değer bir nokta var: Bütün bu (olup bitenleri öğrenme işi) ekseriya yakında uzağa değil uzaktan yakına, yabancidan yerliye doğru yürümekte, kendi muhitimize yaklaşacağımız zaman ilgi kaybolmaktadır.

Mesela : NivYorkun beş yıl içindeki nüfus artımını anlatan bir (olup biten meraklısı) na An-

karanın nüfusunu sorunuz, alacağınız karşılık şudur veya şuna yakındır:

Birinci tahriri nüfusta.... bindi,amma henüz yeni sayım sonuçlarını inceliyemedim. Birinci nüfus tahririndeki Ankara nüfusu için yuvarladığı tahmini rakam da yüzde üç, beş hatalı değil belki 20-25 hatalıdır..

Bilmemekte kendini haklı görür. Çünkü bu (Küçük şey) dir.

Amerikanın, Amerikadan buğday demeti yükleyerek İstanbula veya buna benzer bir limana gelinceye kadar bunları un haline getirerek zamandan kazanan vapurlarını ballandıra ballandıra anlatan bir gence Konyanın yıllık ürün tonilatısını sorunuz: Eminin ki alacağınız karşılık hiç te müspet olmayacaktır, böyle bir sualle karşılaşacağını ummiyan bu genç belki bu cehaletine hayret etmeyecektir.. Çünkü bunu bilmemek o kadar mühim bir şey değildir. Bu (Küçük şey) dir.

Gezilerin, etrafımızı daha iyi görmek bakımından faydası vardır. Bu, (başkasından kendimize doğru) değil, (kendimizden başkasına doğru) gitmeyi ve yakından uzağa doğru öğrenmeyi bilmek gerekiyor. Bunun kafalarda yer etmesini istemekle gençliği büyük bir özveriliğe çağırması da olmayız.

Karadeniz Sahilinde

Gerze

M. T. T.

Tabiatın bin bir çeşit güzelliklerinden her memlekette birer parça bulabilirsiniz! Fakat var olan bütün bu güzelliklerin hep bir araya toplandığı yerlerin sayısı çok azdır.

Bediî manzaralar, yemyeşil ormanlarla, mavi ve engin bir denizin buluşarak dudak dudaga geldiği bir yurd parçasını görmek isteyenler Gerzeye gelsinler.

Sinobun doğu güneyinde ve tabii bir limanın deniz sathından tedricen yükselen bir düzlük üstünde kurulmuş olan Gerzenin her halde dünyanın en güzel bir mevkii olduğunu sizde bir görüşde sezersiniz!...

Yaz ve kış üzerinde yeşil yaprakları hiç eksik olmıyan ve eteklerini limanın karşı sahillerine kadar uzatmış sıra dağların letafetini ve bu çam ormanlarından sürünerek akıp gelen ve ömre bir ömür daha katarak esen rüzgârlar burada insana gönül açıcı bir ferahlık verirler!...

Şehre demir borular içinde getirilen menba sularının bolluğu, romatizma ve böbrek hastalıklarına çok faydalı olduğu son yapılan tahlil neticesi anlaşılan maden suları bu memleketin içinde yaşayanlara Tanrının ne büyük bir mevhibesidir!...

İlkbahar mevsiminde sabahlara kadar sayısız bülbüllerin şakıdığı, bağ ve bahçelerile dört çevresi zümrüt gibi tüllere bürünmüş olan Gerze! mutedil havası ve temiz pilâjları ile

her sınıf halkın istirahat ve tebdilhava yeridir!....

Tabiat güzelliklerinin meşheri olan Gerzenin tarihî, idarî ve ekonomik durumu ve bayındırlığı hakkında da bir nebze izahat vermek faydadan hale değildir!...

Gerzenin çok eski devirlerde geçirdiği hadisata dair tarih kitaplarında başlı başına kendisinden bahsedilmemektedir.

Bazı tarih kitaplarında bu civarlarda Karusa adlı bir yerden bahsedilmiş olmasına göre bunun zamanla teleffuz ve şive farkları ile Gerze olacağı tahmin edilmektedir. Bugünkü teleffuzu ile Gerze adına ve bunun hususiyetine taallük eden tarihî malûmata henüz rastlamamıştır!...

Milâttan evvel ve sonra, Sinobun Selçuk oğullarına geçtiği tarihlerde herhalde Gerzeninde Sinobla beraber bulundukları ve Osmanlılar idaresine de yine birlikte geçmiş oldukları görülmektedir!...

Bugünkü mülkî teşkilâtagöre:

Gerze, Sinob Vilâyetinin bir kazasıdır. 3 mahallesi, 80 köyü ve Dikmen adında bir Nahiyesi vardır.

3949 sı Gerzede olmak üzere kaza 41,000 nüfusludur.

Gerze, Sinoba 45, Boyabada 80 kilometre uzunluğunda mükemmel bir şöse yolu ile bağlıdır.

Denizden Sinoba yakınlığı 14 mil olup bu mesafeyi motörler 2 saatte,

vapurlar bir saatte kadetmektedirler.

Gerzede 900 hane, 1 Eczane, 91 mağaza, 320 dükkân, 3 otel, 3 lokanta, 17 kahve, 1 gazino ve iki hamam vardır!..

Gerzenin çarşıları, caddeleri, sokakları kâmilan kaldırımıdır.

Şehirde kanalizasyon tesisatı da yapılmıştır.

Şimdilik şehir löküs lâmbaları ile tenvir edilmekte ise de Belediye bu seneki bütçesine koyduğu tahsisat ile elektrik tesisatı yapacaktır. Bunun için projeleri hazırlanmağa başlanmıştır. Sıhhi teşkilâtında bir Hükûmet tabibi ile bir Belediye hekimi, bir ebesi, iki Sıhhiye memuru vardır. Bir de Dispanseri mevcuttur. Belediyenin bir de fennî mezbahası vardır.

Gerzede Maarif plânlarına göre inşa edilmiş modern mektep binaları vardır. Beşer sınıflı iki İlk Okul ile Köy yatı talebeleri bu mekteplerde okumaktadır!.. Muhitin bir Orta mektebe çok ihtiyacı vardır. Yeni açılan Halkevi etrafına faydalı olmağa çalışmaktadır.

Biri köşk burnunda diğeri de Cumhuriyet alanında bulunan Parkları da ruhu okşıyan cazip köşelerdir.

Gerzede her hafta Cuma günleri bir pazar kurulur! Bu pazara köylerden lâakal 3000 kişi gelir ve teşrin-evvel ayının ilk haftasına rastlayan Cuma günü başlamak ve üç gün devam etmek üzere senede bir defada Umumî Panayır kurulmaktadır. Bu Panayıra civar vilâyetlerden binlerce

insan gelerek önemli alış veriş yapılmaktadır.

Gerzenin hacı kadı namile şöhret bulmuş horoz ve tavukları da kıymetlidir. Osmalılar devrinde saraya götürülen Gerze horozları sayesinde ihsanlar, büyük rütbeler ve Kaymakamlık payesile taltif edilen birçok kimseler görülmüştür.

Son senelerin istatistiklerine göre Gerzeden her sene İnebolu ve İstanbul limanları vasıtasile Barsilon ve Marsilyaya 10,000 sandık yani on dört milyon küsur adet yumurta ihracatı yapılmaktadır.

Gerzenin bilhassa sahil boyları çok münbit ve bereketlidir. Toprağında her nevi hububat yetişir. İstihsalâtı arasında tütün en başta gelmektedir. Buranın tütünleri Samsun ve Bafra tütünleri evsafında olduğu için her sene yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Normal senelerde tütün istihsalâtı yarım milyon kiloyu bulmaktadır. Zahirisi, meyvesi, bol bol kendisine yeter kadardır!..

Gerzenin iktisadî durumuna büyük bir inkişaf vereceği şüphesiz olan Bafra şosesinde bu yılda hummalı bir faaliyet göze çarpmaktadır. İki sene içinde bu yolun bitirilmesine muvafakiyet hasıl olursa burada ticarî hareket daha çok artacaktır.

Her hafta Pazar günleri İstanbuldan kalkan posta vapurları Pazartesi akşamı Gerzeye vasıl olmaktadır.

Bir buçuk günde İstanbul yolcularını Gerzeye götüren deniz yolları vapurları bu limana uğramıya başla-

dıkları günder beri şehirde canlı bir hareket başlamıştır.

Karadan civar kazalara şosa yolları halkalanan ve denizden de en lüks vapurların uğrak iskelesi olan Gerze her yıl olduğu gibi bu yılda sıcakların başlaması üzerine her taraftan akın edip gelenlerle bir sayfiye şehri manzarası aldığı halde yine koyun etinin

kilosunun 20 kuruştan Kifal ve Barbunya balıklarının 15 kuruştan fazlaya satılmadığı, kiraz ve dut gibi meyvelerin kilosunun 100 paradan yükseğe çıkmadığı görülmektedir.

Çok az bir bir masrafla böyle sakin bir muhitte temiz bir hava içinde yazı geçirmek isteyenler için bu mevsim bulunmaz bir fırsattır.

Gerzedden bir görünüş

İnkılâb Karşısında Gençliğin Ödevi

Orta Okul Türkçe Öğretmeni

Dilâver CAN

Tarihi hangi bakımdan okur, hangi bakımdan tahlil ederseniz ediniz sayfeleri arasında Türk'ün göz alan kudretinden, devirleri yıkan gücünden başka bir şey göremiyeceniz.

Silâhile acunu baş eğdiren, benliği ve bilgisi karşısında insan kümelerini kendisine taptıran büyük Türk, altı yüz yıllık yükünü son bir silkinme ile attığı gün yer yüzüne yirmi bin yılın üstünden bakan ateşli gözleriyle yarının insan gözüne görünmeyen en uzak noktalarını görmüş ve Türk amacının zaferler müjdeliyen sesine kulağını vererek ileri, daima ileri! temposile şerefli yo'culuğuna başlamıştı. On altı, onyedi yıldanberi uzayan ve yürüyen akın; on altı yüz yıl kadar bir ilerilik, bir hız yarattı. Devirdiğimiz engeller, yıkdığımız tarih! Yeni bir çığır üzerinde bize Türk İstiklâl ve istikbalini yeniden kazandırdı. Büyük Şefin nurlu izinde Cumhuriyetin on üç yıllık durağına geldik. Değişen şeyler o kadar çok ki anlatmakla bitmez: Tarih, Dil, Kıyafet, Yazı, Kadın hakkı, Ekonomi ilerleyiş İnkılâp programının birer merhalesi idiki: onlar bu gün İnkılâp tarihinin mazisi oldu.

Kurduğumuz Cumhuriyet mabedi, kazandığımız İstiklâl; Türk gücü ve imanı ile perçinlendi.

Büyük Ata bize Cumhuriyeti emanet etmiş ve onu kem gözden kıskanın demmişti. Türk yurdunun aynı hakka sahip kadın, erkek her ferdi bu şerefli ödevi üzerine aldı. İşte o günden beri o buyruğa baş eğen ve o sözü yerine getirmeğe çalışan bir topluluk halinde yarine doğru sarsılmaz ve ayrılmaz bir bütün olarak gidiyoruz. İnkılâb içinde bize düşen ödev çok büyük ve çok ağır: Bu günün yaşayanlarını yeni

sisteme uydurmak, gençliği ideal inkılâpçı, yurt ve memleket işlerinde şuurlu ve nasyonal bir hale getirmek, ulusal prensiplere uygun sistemli bir gençlik teşkilâtı yaratmak bu gün için yapacağımız odevdir.

Yarına inanan, ülkü ve iradesine güvenen Türk varlığını dağıtmamak, çöktürmemek, daima toplu yaşatmak için ona en kuvvetli misallerle yurd, bayrak, ulus sembollerini tanıtip onlar hakkındaki fikirlerini çok kuvvetli bir ide ile tesbit etmek borcumuzdur. Bu işlere ta okul sıralarından başlayıp, tarlada, kahvede, Şehir ve Kasabada -nerede olursa olsun- zaman ve mekân kaydından uzak olarak her yerde telkin ve anlatma zemini hazırlayıp yaş ve mevki düşüncelerine bağlanmıyarak vatandaşlara aşılamağa ta başta gelen ödevlerimizdendir. Bu işlerde usanma ve yorulmanın yeri yoktur. Ulusal varlığı tanıtmak ve yaşatmak için ne lâzımsa yapmalıyız. İnkılâb gençliği yorulma denilen hadiseyi tanımlıyacaktır.

Biz, ancak Türk benliğine güvenmek, Türk varlığına sarılmak, Türk gücüne dayanmakla daha ileriye, daha yükseğe, daha temize doğru gideceğiz. Bizim için en büyük destek kendi varlığımız, kendi duygumuz, kendi ülkümüzdür.

Bunların üzerinde fikir yorarak çalış, ulusal işlerde çok titiz ol asil Türk gençliği!... İnkılâb senden bunu istiyor... Sen inkılâbı kemiren umulmaz, kötü hadiselerle ancak ulusal inanış ve güvenişinle karşı koyacaksın.. Kendine güven, kendinden olanlara sarıl.. Dik başın ve açık alınla yarına doğru güvenerek yürü!

Ormanların Medeniyete Hizmetleri

Kastamonu :
M. Gürer

Sosyal verimin [hayatın] inkişafı yolunda Sinob Halkevi ilk kurulan Halkevlerimizin öncisi olmak güzel Sanatlar, Koyculuk, Tarih, Dil ve Edebiyat bilhassa Gösteri kolile ilimizde bir çok faideli işler başarmıştır.

Bu gün ise bu çok feyizli İrfan evinin genç ve heyecanlı üyelerinin ötedenberi taze dimağlarına naksettikleri neşriyat ülküsünü İlk teşrin sayısıyle ortaya atmış ve ışıklarını yurdun dört bucağına saçmış görüyoruz.

(Dıranaz) Yazılarile yeşil filizlerini gençliğe, yurda armağan etmiş bulunuyor. (Dıranaz)ın alel'ade bir Halkevi mecmuası olarak çıkarıldığını itiraf etmek lâzım ; (Dırananz) memleketimizin ve bunun içinde çok güzel Sinobun Ekonomi , Sosyal derdlerini birer birer ortaya dökerek bunlara em [çare] arayan biricik yurd ülküsü porgramile ilerliyor.(Dıranaz)ın çalışkan ve genç yazıcılarının — dar sahifelerine rağmen — Sinobun Ekonomi, Sosyal, Kültürel bakımdan isteklerini göz önünde bulunduran ve bu alan izinde yurd için büyük bir önemi haiz bulunan ormancılığın yer alması gayesinin ne isabetli bir planla çizildiği aşıkâr gösterilmektedir. Çok büyük bir fedakârlık ve ferağetle ortaya çıkan bu yeşil adlı ülkü derneği içine ağaç ve ormancılığa ait konuların [mevzuların] girmesi beni mesleğim hesabına bahtıyar ediyor diyebilirim.

Biz (Dıranaz)ın üçüncü sayısından itibaren ormanların medeniyete hizmetlerinin küçük bir tarihçesini ve genel olarak maddi, manevi faydalarını ve en nihayet Karadeniz bülgesinin tabii abidelerini teşkil eden bilhassa Ayancık - Sinob ormanlarının ağaç tevziâtını; rettayil (kârbılık) bakımından yarattığı kıymetleri ve bu kıymetlerin Türkiye iktisadiyatı üzerine olan faydalı tesirini izaha çalışacağız.

* *

[1] Ağaçların tabii tarihlerini araştırarak olursak insanların doğuşile bu günkü yükselişi arasında medeniyete pek büyük hizmetler yaptığını kolayca an'amız oluruz.

İlk yaşayan insanlar yiyeceklerini ağaçların yapraklarından, meyvelerinden tedarik ettikleri ve mesken ihtiyacı olarak ağaç koguklarında barındıkları, ağaçların kitabiye tabakasından elbise ihtiyaçlarını tamin ettikleri muhakkaktır. Ağaçlar yalnız iptidai insanlara değil medeni insanlara ve bu günkü medeniyetede bir çok hizmetler görmüştür. Medeni memleketler medeniyetlerini hiç şüphesiz ormanlarına boğludurlar. Medeni memleketler ormansız kat'iyen yaşayamazlar.

Eski insanların madeni silahlara , alât ve edevata , süse ... Malik olmak

(1) Ormanların medeniyete hizmetlerinin tercümesinden alınmıştır.

belli başlı ihtiyaçlarındandı. İlk zamanlarda toprak altından çıkarılan maden filizleri altında eridilmek için külliye miktarda bildiğimiz odun sarfediliyordu Odunun bu eritme işindeki önemli mevkii dolayisile maden eritme yerlerinin seçilmesinde birinci derecede rol oynamıştır. Ve bunun neticesidirki eritme yerleri ormanlık dağların geçit boğazlarında kurulmuştur.

Demir çok eskiden bilinen bir maddedir. Bu madde açık ocaklarda ve yahutta kuyularda odun kömürü ateşi ile doğrudan doğruya eridilmek suretiyle elde olunurdu. Açık ocakların büyük bir kısmı ormanların ortasında bulunduğu bölgelerde kurulurdu .

Başlangıçta basit bir surette çıkarılan demir ihtiyacın artması karşısında madencilik sanatının ilerlemesini mücip olmuş ve bu suretle maden kuyuları açılarak maden sütünleri [2] kullanılmağa başlanmıştır. Şu kısa izahattan pek alâ anlaşılıyorki odunun ma-

(2) Memleketimizde son zamanlarda senede bir buçuk milyon ton maden kömürü istihali için 50 - 56bin metre mikâbı sütünlük odun sarfedilmektedir.

dencilikte kullanışı pek eskidir. Odun madenciliğin biricik yardımcısıdır. Madencilik bakımından ormanların işletilmesi büyük kazançlar temin etmiştir.

Medeniyetin esaslı maddelerinden biride camdır. Camın demir gibi ormanla sıkı bir bağılılığı vardır. Cam izabehanelerinde odun çok kullanılmıştır. Her nekad bu gün bu bağılılık medeniyetin tekâmülile azalmışsa da yine kıymetini düşürmemiştir. Odun kömürcülüğü yalnız eritme için değil aynı zamanda demircilik , çilingirlik ve diğer sanatlar için de kullanılmıştır. Odun bunlardan başka Kil , Porslen , Tuğla, Kiremit, Kirecin hazırlanmasında da vasıta olmuştur.

Ağacın gemi inşaattaki mevkii şu çok veciz darbimeselle anlatmak kâfidir : « Denizi ağaçla aşıyoruz ve memleketleri ağaçla yekdiğerine yaklaştırıyoruz .. Yarım asır evvel gemi inşaattında ağaç demirden daha ileri gelmekte idi. Bu gün demir, ağaçtan ileri varmışsa da ağaç yine kıymetini mahafaza etmektedir.

Edebiyatımızda Rönesans

Ali Ersoy

Filoloji alimlerinin yazdıkları kitaplarda Türk dili ve edebiyatının muhtelif devirlerde muhtelif tesirler altında geçirdiği safhalardan birer parçasını görüyoruz. Fakat bu kadarelik bir bilgi acaba beşbin senelik mevcudiyeti olan büyük bir milletin edebi sanat hazinesi muhteviyatının bir cüzü olabilir mi? Kim bilir, Türk edebi sanatından henüz gizli kalan daha ne kadar eserler kitabeler vardır.

Meselâ , Yünüs Emreler , Ahmed Yeseviler gibi sakin ve coşkun ve bunlardan daha üstün ne kadar Halk şairleri gelip geçmiştir. Bütün bunları « Folkloru » mızı öğretmek düşünce muhitimiz dahilinde teressüm eden hararetili arzularımızdandır.

Vaktile Musiki ile Edebiyatı şahıslarında berleştirmiş olan muhtelif Türk şubelerine mensup Basiler , Kamlar , Ozanların sanat eserlerinden birer örnek göremedik. Yalnız bunların çığırında yörümüş oldukları anlaşılan, tek tük, aşık dedelerin yazılarını sözlerini işittik, okuduk. Hakikatan bunların içinde beğenilecek edebî zevkımızı okşayacak gözellikleri ve yüksek felsefi fikirleri cem itmiş orijinal eserler bulunuyor; İşte bu eserlere halk edebiyatının örneği demek yakışık alan bir şeydir sanırım. Ne yazık ki; ilk edebiyatımız dilimizin ülkümüzün öz yatağındaki akışı üzerinde tekâmül seyri-ne devam edemiyerek yerini iskolas-tik edebiyata yani divan edebiyatına kaptırmıştır!

Bu edebiyat yalnız bir zümreye

hitab eden yine miftahı mahdud bir zümrenin elinde bulunmuş olan bir şifreden başka bir şey değildir ve değildir. Bunun için o devrin tarihi bilin-se bile divan şairlerinin eserlerini tem-amile anlamak mümkün olmuyor..

Artık anlaşılmiyan böyle bir dil ve orta çağın zihniyeti ile yazılmış kitap-lar müzeden başka bir yere yakışır mı?

Bence bunların yerine adlarını bel-lediğimiz Kotakto biblik, Orhon kita-beleri gibi Türk eserlerinin metinleri-ni bu günkü dilimize çevirip koymalı öğrenmeliyiz.

Tanzimattan sonra muhtelif isimler altında tanıdığımız edebiyatçıların aç-dıkları çığır ve yaptıkları edebiyata ge-ince bunlara klasik adını vermek caiz olmaz. Çünkü bunlardan edebiyatı cedideciler çok Aristokratik bir yol tuttular.

Ve onun içindir ki parlak bir tasannu ile semaye doğru yükseldiler. Ve biz yardekilerini unuttular; bunun için bu edebiyatçıların hareketini milli edebi-yatımızın açılma hareketi ve edebi-yatımızda teeddüd devresi sayamayız.

Edebiyatımızda asıl ronesans milli akışıyle yeni başlamıştır; onun altun bileziği de elmas gibi millî nuansları işlemelerle inkılapçı münevver genç-lerin kalemlerinde parlıyor , o parıltı Büyük Şefimiz Atatürk'ün güneş deha-sından akseden ziyadır, meş'aledir; evet o meş'aledir ki Türk Milli edebi-yatının yolunu göstermiş aydınlatmış-tır.

Yurddan Sesler :

Büyüklerimize armağanı

Ulusal dilekler, Yersel duygular

Ferit Dikmen

Yiğit erler yatağı , ünlü başlar du-rağı, Türk oğlu Türklerin kurağı olan (Anadolu) muzun (Karadeniz) kıyısında çok eski çağların tarihsel ününü taşı-yan güzel (Sinob) Miladdan önce ve biraz snraki durumuna göre , bu gün acınır bir durumda olduğu bellidir. Asırların birikirdiği çok haksız ve çok girift hiyanetliklerin kurmuş oldu-ğu program ile Türklüğü yok etmeğe ve yurdunu da, yılanlara ve sırtlanlara yakışır bir hain atılışla sarıp kırmağa özenmiş olan bir çok (düşmanlar) la savaşıarak, yurdunun sahibi olduğunu isbat etmiş bulunan, başda yüksek ünlü, temiz Türk kanlı, Türklük aşkile gönlü inanlı, (Atatürk) ve (İsmet İnönü) ve diğer büyüklerimizin dahi gezip görmüş olduğu (Sinob) ve limanı, ağaç-ları yakılmış bir orman ... gülleri ku-rumuş bir bağ , sürüleri çalınmış bir-ağıl, dudağı kurumuş bir yoksul gibi , bahtının gülmesini , genlik ışığının saçılmasını büyük umutlarla beklemek tedir.

Günlerin ve anların nice girift ha-diseleri, acunun kimi yerlerinde geniş-lik, kimi yerlerinde darlıklar törettiği ve bu hadiselerin tabii bulunduğu malum isde, kavuşmakla candan övün düğümüz Türkiye Cumhuriyet hükû-metimizin, asırları , küçük zamanlara sığdırarak, acil ihtiyaçları temin etmek azmîle, koşarcasına, nice himmetlerle yurdumuzu yer yer bayındırlığa kavuş

durduğunu... takdir ve şükranlarla görenlerden bulunuyoruz.

Halkın biran durmayarak , kimnin sahib olduğu topraktan azığını aradığı ve kimnin her vakit uslu ve verimli olmiyan denizden , mevsim balıkçılığı ile ekmeğini tedarik ettiği ve erazisinin müsaadesi nis-betinde tütün, buğday, mısır ve diğer ekim yaptığı sinob; coğrafi durumun-dan ve ahşap binalarının eskiden çok-luğundan, gereken vesaitin azlığından müteaddit yangınlarla büyük zararlar görüp halkı köylere ve kısmen de ci-var kasabalara göç etmiştir.

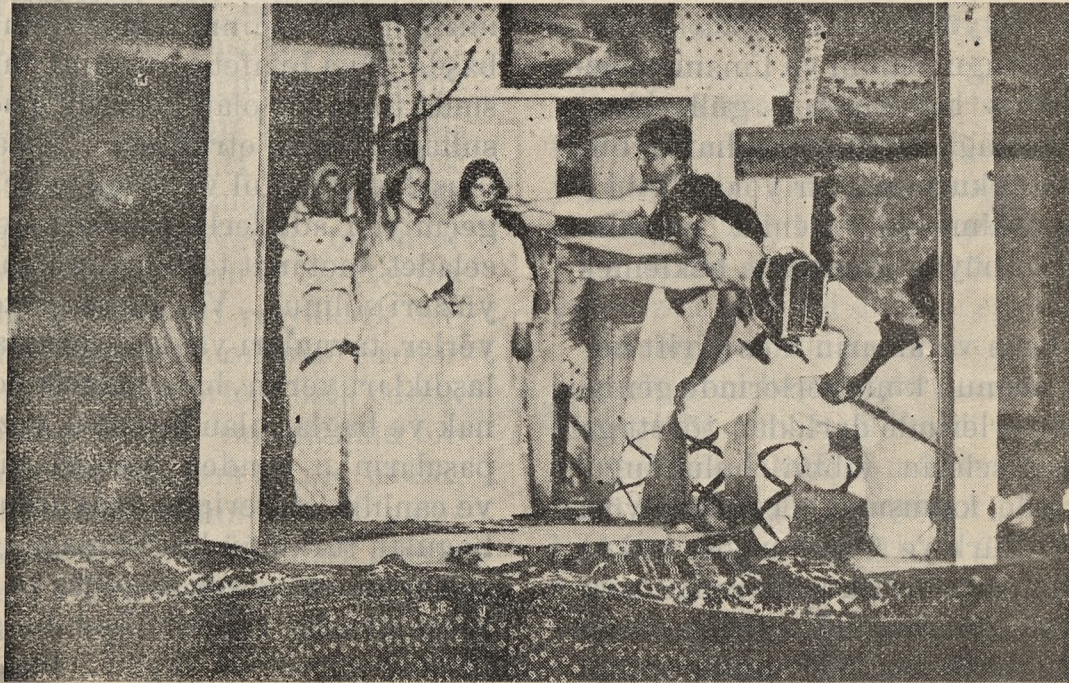
Bunun sonucu olarak , insanca ve ticaretee gerilemiştir. Şu güzel vatani-mizin her bucağının felâket günlerinde başda güya hilafet kuvvetini dahi şah-sında toplamış olan gölgelik padişah-sultan ve onun etrafında ... ancak arsi ulusal ve taamul ve tören çerçevesini geçmiyen adetlerle kafaları dolmuş , celadet, metanet taşımayan kanlardan yüzleri solmuş... Ve ancak gezdikleri yerler, tavanları yaldızlı saraylar , do-laşdıkları yerler, halayıklarla dolu ko-nak ve bağlar olan bir sürü vezirlerin paşaların ... içinden hangisi bir atılış ve canlılık gösteripde anayurda gelup bogulan türklüğü kurtarmağa çalışdı? çalışmak için gereken görüş ve gayret kendilerinde yok idi. İşte bu görüşü özünde gören ve duyan , bu güneşli beyni - başı taşıyan ünlü Başbuğ, essiz

Önder (Atatürk) ve onun hayırlı arkadaşlarının nice büyük zorluklarla pençeleşerek aziz yurdumuzu, Türkün öz yurdunu, yad sarğılardan kurtarmış olmaları, bize bu satırları ilham etmişdirki, şu gzel ve halen durumu eskisine nazaran düşkün olan - ancak Devlet elile yükselbilecek bulunan - Sinobu, sahile yakın geçecek olduğunu işittiğimiz şimendüfer hattı ile bir kol verilerek geniş limanından istifadeler edilmesi ve sair uygun, kalabalık ve kaynaşma doğuracak esbab ve müessesenin, by durgunluk ve cansızlığın giderilmesinde büyük müessir ve amil olacağını ve kendini toplayacağını bilerek bekliyoruz. Elbete insan ve para hareketinin, memleketin genişleme ve canlanmasında en büyük rolü oynadığını ve sonuç olarak, bayındırlık ve genliğin belireceğini de izaha

hacet görmüyoruz. Sinob çevre ve çevresinin özden ve gönülden duygu ve dileklerini ortaya döken yazımızın kasdettiği, erge saydığı konuların yakın günlerde ve zamanlarda göz ile görülp el ile tutulacak bir kılıkta tecelli etmesini büyüklerimizden, büyük saygılarımızı sunarak, umuyoruz ve bekliyoruz.

Yersel tedbirlerin, böyle kendiliğinden gelmiş düşkünlük ve yoksulluğu hemen ve acilen gidermiyeceği malûm olmakla, yurda aydınlık ve canlılık serpen kutlu ellerin bu yönde o varlığı sunmasını içden bir sevgiyle gözliyoruz. Şu yazımızı, cihan değer Başbuğumuz (Atatürk) ün 1935 yılı Saylav seçimi dolayısıyla söylemiş oldukları büyük söylevlerinden bir satır yazı ile bitiriyoruz:

(Öz dileğimiz yurdun yüceliği, yurddaşın genliğidir).

Gerze Halkevi gösterit kolu tarafından temsil edilen (Akın) piyesinden bir görünüş

NESİR :

Zeytinlik ...

Ş. Sami. Kubilây

Adın ve sevimliliğin eskidir. Bilişim bu bölgede seni tanımayanlar ve bilmeyenler hemen yok gibidir. Sen gönüllerimizde bahar, ruhlarımızda parıltı, ve kafalarımızda enerji yaratan bir varlıksın.. Her varlık gibi benliğinde, güzelliğinde ve sunduğun ilhamlarında başka bir fusun var.. Gönülleri feteden tılsımlı gölgelerinde saatlarca yorgun başlarını, ezgin kalblerini dinlendiren, çiftler biraz da sana teşekkürle borçlu dırlar.. Tatlı ve sevimli yamaçlarının anfiteatrlarına yaslanan ağaçlarının dilber tebessümü hangi fanide bu kadar ezeli bir cüşleşle çağlamıştır.. Uzun, mevsun ve nefti tteklerini yeşil ve şebnemli çayır-lara salan ve bir salon bayanı kadar nazlı, sevimli, endamının ve manikürlü ellerinle kalçalarına, gururla dayanan bu eşsiz güzelliklerinde ben bir Kleopatra mahabeti seziyorum.. Güzde her taraf çirkin levhasına bürünürken, sen güzelliğinden ve sevimliliğinden asla bir zerre bile gaip etmiyorsun.. Yaşayış kanunlarının mutlak bağlarıyla sınıksı sarılan her canlı yaratılıştaki sessiz boyun eğişten sende eser yok... Daima genç, daima taze ve daima dilbersin.. Bu gençliğin, bu tazeliğin, ve bu dilber kabışının bozulmaz reçetesini sana kim verdi?.

Güzel Zeytinlik, eteklerine tath ve kıvrak sempatilerle serilen kumsal kıyıların o çana yakın o baygın hı-

şırtısını hangi fani varlıkta bu kadar derin bir titreyişle bulabiliriz?.. Tatlı parıltılarla gözlüğümüzü alan ve binbir ışığın türlü renklerle solmiyan satırlar yazılan o sevimli derizi nerede bulabiliriz?.. Bulabili miyiz?.. İşte sevgili okuyucularımın dudaklarında «Hayır» ı ifade eder tatlı tebessümler kıvrılıyor.. Büyükadada mı Heybeli kıyılarında mı, yoksa Erenköy, Kalamış veya Trabza sahillerinin penpe ufklarında mı?.

Hayır.. Onlarda güzel, fakat sen daha çokçapkın daha çok işvebaz ve dilbersin ve daha çok şekersin.. İşte şu bir martıdan farksız süzülen yelkenli, işte şu yüzen genç, işte şu yıkanan ve banyo yapan bayan ve baylar... Hem senin aşkın hep senin meftünündırlar.. Değerini bil?.. Her çeşid güzellikler sende var. Çağına göre beyaz, kıvrık kuzular, penpe dudaklarla tatlı tatlı melerler, ve o baygın gölgelerinin altında dinlenirler.. Hele kuşlar, onlar en titrek ve en içli ateşlerini sende aldıkları enerji ile bestelerler, ve ürperen küçük gagalarından bir çağlıyan cömerdliğile bırakırlar. Şebnemlerin; vurgunların taze birer göz yaşı... Bu yaşlar.. Ah.. Bu yaşlar. Yaprakların ve çiçeklerin üstünde titreyerek uyurlar.. Tan yüzünün altın ışıklarıyla şıkırdaşarak uyanan bu göz yaşlarında başka bir eriyiş başka bir dökülüş vardır.. Geceleri Ay, yıldızlar senin üs-

tünde nurdan birer çevre halinde şehirlerini kurarlar, ve senin için daha cömerd ve daha çabuk yanıp tutuşurlar.. Daldan dala konan nazlı kelekler, çiçeklerden çiçeklere uzanan ballı arılar, ipek sesleriyle ruhumuzu tutuşturan şen ve neşeli kuşlar, doğan ay yayılan Güneş, parıldayan yıldızlar eteklerine serilen ve ninni söyleyen deniz, senin en cana yakın tabloların varlıkların.. İşte ben başımı tılsımlı çiçeklerinin dilber göksüne dayayarak

dinlendiriyorum.. Baygın gözlerim, çapkın edalarla nazlı bir gelin gibi kırdan ve taşan mavi sularında dinleniyor.. Dalan gözlerimle kavuşak (Ufuk) ların ötesini delmek istiyor gibi uzanıyor, ve kıyılarda köpüklenen sularda yorgun ve vurgun ruhumu yıkıyorum.. Arasira içerim, elimde sigaram ikide bir tatlı ve ve anlatılmaz tuhaf bir visale dahıyorum ve işte içim engin çarpıntılarının hızlı kanad şakırtılarıyla ürperiyor ve dolup boşalıyor. Sarhoşum.....

(Sinobdan bir görünüş)

Yurd'dan Ses'ler

KOŞMA

F. Dikmen

Âşıklar şehrinde (1) doğduğumuzdan
Aşık, ca olur hep sözümüz bizim
Bu (yurd) u çok sevüp övdüğümüzden
Bir od, la yanar can, özümüz bizim

Yurd, yuva sevgisi özge bir sevgi
Çok duygu varsa da, bu özlü duygu
Böyle can duyar bil, her yerde saygı
Bu yol da divan, dır yazımız bizim

Bu sevgi gönlünü yakar sahibin
Densizle belaya sokar sahibin
İter hâk yükseğe çeker sahibin
Acep dir yaz ile güzümüz bizim

Ergemiz baş göğe erdirmek deyil
Yalandan sevgi, laf yardırmak deyil
Çiçeksiz sarmaşık sardırmak deyil
Ürün.. gül ister hep gözümüz bizim

Ko nşumuz yaşlıysa, yaşlısız canım
(Kerem) sen, biz de bir (Aşk) yız canım
Biz böyle bir sesle sesliyiz canım
(Aşk) sunar dolumuz, düzümüz bizim

(Âşıklar şehrinde) içdiğim sular
Her damla gönlüme (aşk) olup, dolar
Şu (Sinob) sevgisi uykumu çeler
Aşkıyla geçer kış, y. zımız bizim

Yurd aşk, ı özge aşk her gönül duymaz
Okumuş çok can var, bu sözü saymaz
Er olan bu (aşk) ı bir yana koymaz
Tutar bil oğlumuz, kızımız bizim

Hoş, şenklik olmazsa, üzgündür gönül
Bu sessiz durumdan bezgindir gönül
(Emirik) bu aşk, la ezgindir gönül
Yurd için inler hep sazımız bizim

(1) Sinob Müzesindeki bir kitabeden : (Sinob kitabeleşi).

KARADENİZ

(Jeolojik, Fizik, Biyolojik)

Karadenizin Jeolojik teşekkülü ve Fizik evsafı

—Ankara—

Şeref Kayaboğazi

(Geçen nüshanın devamı)

Bu tuzlu sular Çanakkaleden Mar-maraya girer. Ve bu küçük denizin merkezini teşkil eder. Burada sathıta tuzu daha az bir tabaka $\frac{24}{1000}$ İstanbul boğazından geçerek şimale doğru yollanır. Bu sular kara denizin 1500 metro derinliğinde bulunur.

Bu tuzlu sular kara deniz havzasının şekline ait sebep dolayısıyla daha az tuzlu bu sathı tabakadan tamamen ayrılmış bir halde kalırlar.

Binaenaleyh kara deniz tuzlu, ağır sularla Mahmul derinliklerinde hayata yer verecek tahtanî ceryanlar yoktur. Buralarda mutlak sükûnet hüküm sürer.

Suhunet - Cenub, şark kıyılarında 12-13 dür. Mevsimi suhunet 55 mili metreye kadar kendini hissettirir.

Karadenizin Relifi karadenizin ceryanlarına relifinde tesri vardır.

Filhakika karadeniz derin bir havuz gibidir. Bu havuzun sathî mailleri diğer denizin sathî maillerine nisbetle oldukça düz ve diktir.

Düz olan kısım büyük nehirlerin aktığı şimaldedir. Buralarda Adriyatik denizinde olduğu gibi derinlik azdır. Kırimdan varnaya çekilen çizgi üzerinde 200 M. derinliğinde Geniş bir platform vardır. İşte platform önünde asıl karadenizin derin havzası

bağlar. Platformde suların kesafeti esasen $\frac{10}{1000}$ derecesinde az olduğundan bu derin havzaya doğru tabii akışını vucude getirir. Bu akışı Bulgar-Türkiye kıyılarını yalayarak bağaza irişir.

Tuna ağzından başlayan platformdan yukarı çıkamayan ve boğazdan geçen tuzlu sular batuma doğru akıntı vucude getirir. Bu da tabiidir. Çünkü karadenizin en derin yerleri ana dolu kıyılarında dikilen yüksek sıra dağların cenup eteklerinden şimale doğru ilerledikçe artar. - orta hesaplara kara deniz Avrupa denizlerinin en derinidir: 1650 M. Bu atlas Okyanusunu ortalama derinliğinden fazladır.

Kara denizin en derin yeri:

1890 ve 1991 yılında Ruslar chjindeler başkanlığında karadenizin derinliklerini örçmek üzere bir fen hey'eti tertib etmişlerdir. Bu hey'et çalışma neticesinde kara denizin diplerinin haritalarını almıştır.

Bu haritalara göre: kara deniz 1150 metro orta derinlikte bir mukaariyet gösteriyor. Bu mukaariyetin merkezinde - Anadolu - Kırim arasında Çizginin ortasında - derinlik 2000 metreye erişiyor. Bu büyük derinlik sahası ise 20000 murabba kilo metredir. En büyük derinlik ise Grinviç nısfılneharine göre 42/55 arz ile 33/20 tulun geç-

tiği noktada bir çukurdur. 2244 metro.

Karadenizin hayvanlar mecmuasıdır. Kara denizin asıl hayvanlar mecmuası. Jeolojik büyük bir hadise sebebiyle mühim bir felâkete uğramıştır.

Üçüncü zamanın sarmanya denizinin bir fosili olan kara deniz tatlı sularla dolu bir göl halinde iken boğazların yırtılması ile Marmaranın tuzlu suları zaten su seviyesi düşük olan kara denize hucuma başlamıştır.

Bu yüzden gölün tatlı sularında yaşamaya alışmış olan hayvanlar ekseriyetle ölmüşlerdir. Sağ kalanlar ise şimalde nehirlerin ağızlarına çekilmeye mecbur olmuşlardır. Bu sebeple kara deniziz 200 metre derinliklerinde çalışan taraklar canlı hiç bir mahluk çıkaramıyorlar. Yalnız ölmüş hayvanların cogıülle leri bulunuyor.

Onun için kara deniz hakiki bir mezar-
dır.

Dip suları uzvî maddelerin tahallünden çıkan kükürtlü hidrojenle mahmuldur. Bu gaz hayat için zehirlidir. (Volikof, andiresof) ceryanın gayri kâfi olması dolayısıyla -hava vesair şartların azlığından dolayı- halen buralarda yaşama gayri mümkün bir haldedir.

Karadeniz hakkında esaslı tetkikat ve tetetbuat ilim âlemi bu hususta müteaddit fen heyetleri teşkil eden ruslara borçludur.

Bunu avrupahlarda tasdik ediyorlar.

Karadeniz hakkında Rusea yazılmış geniş bir bibliyografya zengin deniz edebiyatı vardır. Bunu ileri yetiyecek Sinobun genç ve mütefennin denizcilerine tavsiye etmekle sözüme son veririm.

KISA HABERLER

Evimizde bir ay evvel açılan Resim kursu verimli bir durumda çalışmaktadır.

§ Bu ayın beşinde Evimiz salonunda İzzet Kocamın kızı Zebra ile Mühassıs Baytar Süleyman Saminin evlenme törenleri yapılmıştır.

Bu törende birçok güzide davetliler bulunmuş ve Bandomuzıka icrayı terennüm etmiştir.

§ Evimiz salonunda bütün bir kış her hafta devam eden Danslı Aile toplantılarına yaz mevsiminin girmesi ve sıcakların başlaması üzerine bu toplantılara bu ay sonunda nihayet verilmiştir.

Bu toplantılar yaz mevsiminde müsaid havalarda Pazar günleri Kır eğlenceleri şeklinde olarak tertib edilecektir.

§ Sinob Tayyare Kurumu ile beraber Evimizin Bandomuzıkası ve Temsil ve Spor şubeleri 4 Temmuzda Gerze'ye bir seyahat tertib etmişlerdir.

Gerzede bir gün ve bir gece kalınacak ve Evimizin temsil kolu, Tayyare menfatına olmak üzere, Operet (Himmetin oğlu) piyesini temsil edecek ve Spor şubesi de Gerze Halk-evi gençleri ile bir voleybol maçı yapacaktır.

§ Evimizde 22 Haziranda Ali Ersoyon idaresinde açılan Fransızca kursu A. B. C. işaretli olarak üç sınıfa ayrılmıştır. Kaydedilen talebelerin sayısı 80 olmuştur. Bunların 34 ü bayandır.

§ Evimiz 2 Temmuzda mühleti bitecek Soyadı alma kanunu hakkında verdiği konfranslardan başkaca bu

kere (Vatandaş Soyadı alınız) başlığı altında bir birüşür çıkararak her tarafa dağıtmıştır.

§ Vilâyet Parti Başkanlıklarını Valilerin deruhte etmesi haakındaki karar mucibince Valimiz Süreyya Yuraakul İlimiz Parti Başkanlığı ödevinde üzerine almıştır. Kendisine büyük başarılar dileriz.

§ Evimizin 936 yılı bütçesi hazırlanmıştır. Bu bütçeye son sistem bir Sinema makinesi alınması için yeter miktarda tahsisat konulmuştur.

Sinema seyyar tertibatı haiz olacağından İlçelere ve köylerde götürülerek bütün vatandaşların istifadesi temin edilecektir.

§ Evimizin bandosu haftada üç gece Şehir bahçesinde Atatürk büstü önünde icrayı terennüm etmeğe başlamıştır.

§ İki aydanberi devam eden Daktilo kursunun gelecek ay olgunluk sınavı yapılacaktır.

§ Piyano ve Keman kursu talebeleri ikine konserlerini vermişlerdir.

§ Evimizin karşısındaki Voleybol sahası yanında bir tenis yeri yapılmak üzere ihzarata başlanılmıştır.

DÜZELTME

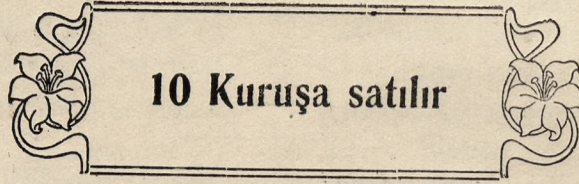
Dergimizin 5 inci sayısında beşinci sayfasındaki (Koşma) nın 3 üneü bendindeki (bağî) kelimesi yanlış olup doğrusu (yağî) olacaktır.

Beşinci bendindeki Firekler olmayıp (Firenkler) dir. Yine 9 uncu sayfanın birinci sütununun sonlarına doğru (Yeni şehirler) deki (Yeni) kelimesi fazladır. Düzeltilir.

Dergimizin Yıllığı (100) Kuruştur

Mesul müdürü : Ali Par

Vatandaş !

Yurdseverliğin aynası olan Dergimiz, kıymetli yazılarınızı sevinçle karşılar.

Bütün yazılar ve müracaatlar Sinob Halkevi Neşriyat Direktörlüğüne yapılır.